

[Fiskeriministeren.]

som udelukket, at der kan opnås enighed mellem ham og mig om dette. Jeg må imidlertid fastholde, at det problem, som forslaget peger på, efter min opfattelse vanskeligt med saglig berettigelse kan diskuteres alene med de militære ekspropriationer som baggrund.

Til slut vil jeg gerne gøre den bemærkning, at jeg ikke er bekendt med, at ejere af ejendomme, der er afstået til forsvaret, har haft vanskeligheder med på egen hånd at skaffe sig anden ejendom. For de pågældende har interessen — som naturligt er — samlet sig om spørgsmålet om, hvad de kunne få i betaling som ekspropriationserstatning eller købesum for deres ejendom.

Ud fra disse synspunkter ser jeg mig ikke i stand til på regeringens vegne at tilråde det høje ting at vedtage det stillede forslag til beslutning, tværtimod.

Smørum: Jeg finder ikke anledning til at inklade mig på en diskussion med den ærede ordfører for forslagsstillerne. Det ærede medlem var så indigneret over de store udgifter, Danmark ofrer på den opbygning af militæret, der for tiden finder sted. Det ærede medlem kunne samtidig have oplyst os om, hvor meget man bruger til militæret i Rusland; men desværre er det sådan, at når det drejer sig om kommunistiske interesser, er man ikke så indigneret over de store udgifter til militærvæsen. De fleste mennesker må beklage den udvikling, der foregår i verden, og at det er nødvendigt at bruge så mange penge til militære anlæg o. s. v., som det ærede medlem her remsede op. Men disse ting har været diskuteret så mange gange her i tinget, at jeg skal nøjes med at gøre nogle få bemærkninger til selve forslaget til beslutning.

Forslaget går ud på, at staten skal sikre de mennesker, hvis ejendom eksproprieres til militære formål, adgang til anden ejendom, hvorved deres livs- og arbejdsforhold kan videreføres under samme vilkår, som de havde, indtil ekspropriationen fandt sted. Jeg kunne have lyst til at spørge: Hvorfor skal der være en særlig regel for de mennesker, der skal afstå deres ejendom til militære formål? Den højtærede fiskeriminister har på forsvarsministerens vegne ganske rigtigt gjort opmærksom på, at staten har ret til at beslaglægge ejendom, hvor almentvellet kræver det, her som på så mange andre områder, men det er også rigtigt, at dette ikke kan ske, uden at der ydes fuld erstat-

ning. Dette er sikret i grundlovens § 80, som lyder:

„Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almentvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.“

Fremgangsmåden ved de ekspropriationer, der finder sted her i landet, er fastlagt i den gamle ørstedeske forordning af 5. marts 1845, hvori der står — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Enhver, hvis ejendom behøves til udførelsen af en for det almindelige bedste nødvendige foranstaltning, er pligtig at afstå samme mod billig og fuldstændig erstatning.“

Ordet „billig“ betød i datidens sprogbrug rimelig. Efter de i denne forordning angivne retningslinier er der foretaget ekspropriationer her i landet i mere end 100 år til mange forskellige formål, til jernbaner, til veje, lufthavne, militære øvelsespladser og mange, mange andre ting. Man må have lov til at regne med, at forslagsstillerne — det gik jeg ud fra — er enige med mig i, at der ikke skal gælde særlige regler for dem, der afstår deres ejendom til militære formål, men at alle skal behandles ens, uanset til hvilket formål beslaglæggelsen af deres ejendom sker. Hvis det ikke er således, kan jeg ikke finde nogen mening i forslaget i det hele taget. Hvorfor skulle de mennesker, der afstår deres ejendom til militære formål, stilles anderledes end dem, der afstår ejendommen til lufthavne eller andre statsformål? Regeringen behøver ikke at fremsætte noget lovforslag for at sikre, at de ejere, hvis ejendom skal afstås, kan fortsætte deres tilværelse under samme vilkår, som før tvangsafståelsen fandt sted. Dette er, som nævnt, sikret i grundlovens § 80 og yderligere sikret ved den fremgangsmåde, hvorefter alle ekspropriationer foretages, nemlig ifølge forordningen af 5. marts 1845. Jeg ved ikke, om det ærede kommunistiske medlem har gjort sig den ulejlighed at gennemlæse denne forordning; hvis ikke han har det, skulle han gøre det, for det er her udtrykkelig fastslået, at de erstatninger, som de pågældende ejere har krav på, skal være så store, at vedkommende er i stand til at erhverve en anden ejendom af tilsvarende beskaffenhed og tilsvarende beliggenhed. Denne gamle forordning, der altså har stået sin prøve i mere end 100 år, og hvis hovedregel juristerne aldrig har fundet anledning til at ændre, giver så klare og udtømmende regler for, hvordan erstatnings-